

Nieuwe regels over kosteloze rechtsbijstand vanaf 1 september 2016

De wetgever heeft de juridische bijstand en rechtsbijstand heel recent hervormd (wet 6 juli 2016 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de juridische bijstand).

Wie vanaf 1 september 2016 kosteloze rechtsbijstand wil, moet aantonen onvoldoende **bestaansmiddelen** te hebben (nieuwe artikel 667 Gerechtelijk Wetboek).

De Koning heeft in een uitvoeringsbesluit verduidelijkt wat onder het begrip bestaansmiddelen valt:

⌘ beroepsinkomsten;

⌘ inkomsten van onroerende goederen;

⌘ inkomsten van roerende goederen;

⌘ diverse inkomsten;

⌘ kapitalen;

⌘ voordelen en tekenen en aanwijzingen waaruit een hogere graad van gegoedheid blijkt dan uit de aangegeven bestaansmiddelen.

De kinderbijslag en de enige en eigen woning vallen niet onder de bestaansmiddelen (zie het KB 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand dat door een KB van 3 augustus 2016 aangepast is).

Het is de taak van de rechtbank deze nieuwe regels toe te passen. Het feit dat het begrip bestaansmiddelen ruimer is dan het huidige begrip inkomsten is daarbij belangrijk.

De rechtbank wil de leden van de balie daarom aandacht vragen voor de volgende punten:

↳ De rechtbank vraagt de advocaten een **recent attest van gezinssamenstelling** te bezorgen en **recente bewijzen die een volledig en correct beeld geven van de bestaansmiddelen**. De advocaat zal ook een **verklaring op eer** bijvoegen, waarbij zijn cliënt verklaart geen andere bestaansmiddelen te hebben dan deze die opgegeven werden (ondertekend door de cliënt).

↳ Wie vanaf 1 september 2016 kosteloze rechtsbijstand wil krijgen op grond van een **beslissing van het bureau voor juridische bijstand**, moet een beslissing voorleggen die het bureau **vanaf 1 september 2016** genomen heeft of minstens een aanvullende beslissing. Die beslissingen gelden immers als bewijs van onvoldoende bestaansmiddelen. De beslissingen van vóór die datum gelden als bewijs van onvoldoende inkomsten en dat laatste begrip is beperkter (oud en nieuwe artikel 667 Gerechtelijk Wetboek).

↳ De **beslissing van het bureau voor juridische bijstand** mag **maximaal 1 jaar oud** zijn. Na 1 jaar kan de rechtbank immers nagaan of de voorwaarde van onvoldoende bestaansmiddelen nog altijd geldt (nieuwe artikel 667 Gerechtelijk Wetboek).

De rechtbank kan aan de burger én aan derden (inclusief overheidsinstanties) **alle nuttige informatie** opvragen om na te gaan of de voorwaarden voor de rechtsbijstand vervuld zijn (zie nieuwe artikel 1 § 3 KB 18 december 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van de volledige of gedeeltelijke kosteloosheid van de juridische tweedelijnsbijstand en de rechtsbijstand dat door een KB van 3 augustus 2016 aangepast is).